

بررسی دلایل و میزان علاقه دانش آموزان مدارس پسرانه متوسطه شهر یزد

به شغل‌های دولتی یا آزاد

Studying the Reasons and Level of Interest to Public and Private Jobs in Male Students of Yazd High Schools

منصور دهقان منشادی^۱، محمد رضا طیبی میبدی^۲، میلاد شجاعی نیری^۳، علیرضا دهقان طزرجانی^۴

Mansour Dehghan Menshadi, Mohammad Reza Taiebi Meibodi, Milad Shojaiee Naieri,
Ali Reza Dehghan Tarzjani

یزد صفائیه بلوار پاسداران معراج 8

یزد میبد خیابان امام خمینی کوچه نسترن 14

یزد بلوار نواب صفوی کوچه رحیم آباد بن بست شماره 5

یزد بلوار رسالت خیابان خیام بن بست سروش

mansoor.d.8@gmail.com

چکیده

---

¹ عضو هیات علمی دانشگاه فرهنگیان
² دانشجوی کارشناسی رشته علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان یزد
³ دانشجوی کارشناسی رشته علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان یزد
⁴ دانشجوی کارشناسی رشته علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان یزد

هدف از پژوهش حاضر بررسی دلایل و رابطه بین علاقه دانش آموزان در انتخاب شغل‌های دولتی و آزاد می‌باشد. انتخاب شغل برای دانش آموزان از اهمیت بالایی برخوردار است. دانش آموزان بنابه علایق خود شغلی را انتخاب می‌کنند. ما در این پژوهش برای نشان دادن میزان علاقه دانش آموزان به شغل‌های دولتی یا آزاد از روش پرسشنامه بهره برده‌ایم. این پرسشنامه توسط اعضای گروه تهیه شد و بین 120 نفر از دانش آموزان متوسطه پسرانه شهر یزد به صورت تصادفی پخش گردید. نتایج به دست آمده از این داده‌ها، حاکی از آن بود که علاقه دانش آموزان به شغل‌های دولتی بیشتر از شغل‌های آزاد می‌باشد. مهم‌ترین عامل انتخاب شغل در بین دانش آموزان، درآمد حاصل از شغل می‌باشد. عوامل دیگری همچون سواد عمومی فرد و مرتبط بودن با رشته تحصیلی در جایگاه بعدی قرار دارند.

کلیدواژه: شغل، دولتی، آزاد، دانش آموزان، علاقه

بیان مسئله

انتخاب شغل برای دانش آموزان می‌تواند تا حدودی به انتخاب رشته تحصیلی آن‌ها در دوره دبیرستان برگردد. برای مثال دانش‌آموزانی که تمایل به رشته‌های مهندسی دارند به رشته ریاضی یا فنی، بیشتر روی می‌آورند؛ بنابراین نقطه طلایی انتخاب شغل به انتخاب رشته تحصیلی برمی‌گردد. دانش آموزان علایق متفاوتی دارند و این علایق می‌تواند باعث در انتخاب شغل آن‌ها اثرگذار باشد. شغل‌ها به‌طور عمده به دودسته دولتی و آزاد تقسیم می‌شوند. ما در این مقاله می‌خواهیم علایق دانش آموزان برای انتخاب شغل‌های دولتی و آزاد را بررسی کنیم.

مقدمه

هر انسانی در طول زندگی خود دست به انتخاب‌های فراوانی می‌زند انتخاب مدرسه، دوست، همسر، دانشگاه و غیره، اما امروزه در میان تمامی این انتخاب‌ها، انتخاب شغل مناسب بسیار حائز اهمیت است زیرا شغل مناسب ستون فقرات و قوام دهنده زندگی است. با توجه به اهمیت انتخاب شغل در سرنوشت یک فرد و کمبود پژوهش در این زمینه تصمیم به انتخاب این موضوع گرفته شد. گینزبرگ و همکارانش (شفیع آبادی، 1392) انتخاب شغل را رفتاری آگاهانه می‌دانند و بر نقش و اراده فرد در انتخاب و تصمیم‌گیری شغلی اهمیت فراوانی قائل‌اند. به عقیده آنان انسان به‌طور آگاهانه هدف‌های شغلی خود را تعیین می‌کند و سپس امکان رسیدن به آن‌ها را با توجه به واقعیات جسمانی- روانی - اجتماعی موردسنجش و ارزیابی قرار می‌دهد.

برخی از عواملی که بر نیروی کار و درنهایت بر روال اشتغال تأثیر می‌گذارند عبارت‌اند از: 1- تغییر در گزینش کارکنان که هرگونه تغییر در آن باعث دگرگونی در بازار کار می‌شود مثلاً چنانچه گزینش تعدادی از زنان در یک گروه مشخصی از مشاغل افزایش یابد در صورت عدم توسعه ظرفیت استخدامی در گروه شغلی موردنظر عده‌ای از مردان از انتخاب مشاغل آن گروه محروم خواهد شد 2- تغییر در میزان ساعات موظف کار به این صورت است که چنانچه افراد معین ساعات بیشتری را در شبانه‌روز کار کنند برای انجام آن کار مشخص به تعداد کمتری کارمند نیاز خواهد بود با تغییر در میزان ساعات موظف کار تعداد کارکنان تغییر می‌کند 3- نوع اقتصاد کشور این که اقتصاد کشور به کدام جهت (مثلاً صنعت یا کشاورزی و ...) بیشتر گرایش دارد در تعیین نوع اشتغال و کارهای تولیدی اثرگذار است. 4- نوع جامعه این که جامعه سنتی یا صنعتی باشد در نوع و تعداد کارکنان و نیز کالاهای تولیدی اثرگذار است (همان). با توجه به این چهار عامل، برنامه‌ریزی در کشور و نظام آموزشی کشور می‌تواند به انتخاب آگاهانه افراد برای انتخاب شغل بسیار کمک‌کننده باشد و افراد متناسب با علایق، استعداد و توانایی‌شان شغل مناسبی را انتخاب کنند.

ادبیات پژوهش

شغل

شغل در لغت به معنای سرگرمی، کار و آنچه مایه‌ی مشغولیت باشد می‌گوید. شغل به معنای به کار وا داشتن کسی است. از طریق اشتغال، فرد فعالانه در جریان تولید و خدمات مشارکت می‌کند و پاداشی نقدی یا جنسی دریافت می‌کند. (شفیع‌آبادی، 1376)

کار و شغل فعالیتی بدنی یا فکری در جهت تولید و خدمت است. به طور کلی کار یک فعالیتی است که ما از کسی می‌خواهیم انجام دهد و در مقابل آن مزد پرداخت می‌شود. شغل یعنی کاری که فرد مشغول به انجام دادن آن است و از طریق آن، هم انجام وظیفه می‌کند و هم امرارمعاش می‌کند. در تعریفی دیگر ما می‌توانیم شغل را گروهی از موقعیت‌های مشابه در یک موسسه، اداره یا کارگاه که افراد واجد شروط خاص، می‌توانند این موقعیت‌ها را احراز کنند و وظایف محوله را انجام دهند. (همان)

از نقطه نظر اجتماعی، اشتغال به طور اعم عبارت است از: مشغول شدن یک فرد به انجام فعالیتی دسته‌جمعی برای برآوردن نیازهای مادی و معنوی گروهی. از دیدگاه سیاسی اشتغال به معنای انتظام بخشیدن در امر به‌کارگیری نیروی انسانی اعم از کارآمد و غیر کارآمد است؛ و از دیدگاه فرهنگی اشتغال عبارت است از: سازش فکری، روحی و جسمی یک فرد با فرصت‌های مختلفی که در جامعه به دست می‌آید. از دیدگاه مدیریت، عبارت است از: به‌کارگیری منطقی نیروی متخصص و کارآمد در مشاغل تخصصی و تطبیق آن با نیازهای تخصصی مورد لزوم سازمانی؛ و از دیدگاه اقتصادی عبارت است از: چگونگی کاربرد درجات مهارت، مقدار نیروی کار در اختیار، کیفیت و کمیت تجهیزات در دسترس، شیوه‌های فنی موجود، میزان رقابت عادات به مصرف و مطلوبیت درجات شدت کار که در تولید و توزیع درآمد ملی مؤثرند. (نصیر زاده، 1379).

عواملی وجود دارد که باعث می‌شود ما شغلی را انتخاب کنیم از جمله

1. خصوصیات روانی: مانند هوش، علایق، شخصیت، استعداد و نیازهای مختلف روانی در انتخاب شغل مؤثرند
2. خصوصیات جسمانی: قد و وزن، سلامت و نارسایی‌های بدنی
3. تجارب شخصی: نحوه‌ی تربیت و تجارب فرد در جهات مختلف تحصیلی و شغلی از جمله عوامل دیگر در انتخاب شغل است.
4. والدین: در سال‌های اولیه زندگی در طرز تفکر کودک نقش مؤثری دارد.
5. امکانات فردی-اجتماعی: شخصیت فرد، واقع‌نگری، امکانات محیطی، وضع اجتماعی و نیازهای جامعه نیز در انتخاب شغل تأثیر بسازی دارند.
6. عوامل دیگری مانند اقتصاد، دوستان، فرهنگ، دین و جنس نیز در انتخاب شغل مؤثر می‌باشد.

اگر فردی در انتخاب شغل به واقعیت های فردی مانند علاقه به آن شغل توجه نداشته باشد در شغلش موفق نخواهد بود و با شکست مواجه می شود (شفیع آبادی، 1367).

بنابراین عامل مهمی که در انتخاب شغل با آن روبرو هستیم علاقه افراد است. علاقه مندی به یک شغل باعث پیشرفت در آن شغل می شود بنابراین مشاوران تحصیلی زمانی که می خواهند رشته ی تحصیلی فردی را انتخاب کنند باید به علایق دانش آموز توجه کنند. بعضی از دانش آموزان صرفاً برای انتخاب رشته تحصیلی خود به شأن و منزلت آن و برخی به مسائل مالی آن توجه می کنند؛ بنابراین والدین و مشاوران تحصیلی باید به دانش آموزان گوشزد کنند که اولویت اول برای انتخاب شغل علاقه است.

شغل آزاد

شغل آزاد به این معنی است که فرد با استفاده از سرمایه خود کاری را برای خود دست و پا می کند. در واقع شغل آزاد مزایا و معایبی نسبت به شغل دولتی دارد که یکی از مزایای آن این است که فرد زمان بندی و قوانین کار خود را تعیین می کند. برای مثال فردی که با سرمایه خود مغازه ای باز می کند این حق را دارد که زمان کاری خود را معین کند بدون این که به کسی پاسخگو باشد.

شغل دولتی

این شغل به این معنی است که فرد برای شروع به کار از خود سرمایه ای نمی گذارد و معمولاً تحت امر دولت است. در واقع شغل دولتی نسبت به شغل آزاد محدودیت های بیشتری را داراست برای مثال محدودیت های زمانی و درآمدی آن زبانزد عام است.

عوامل انتخاب شغل در دانش آموزان:

1-عوامل شغلی

- ✓ کسب موقعیت اجتماعی
- ✓ فرصت های شغلی
- ✓ کسب درآمد

2-عوامل خانوادگی

- ✓ کسب درآمد
- ✓ تحصیل یکی از اعضای خانواده در این رشته
- ✓ پیروی از دوستان به تحصیل در این رشته
- ✓ توان مالی خانواده

3-عوامل فردی

- ✓ داشتن استعداد و توان علمی
- ✓ علاقه به رشته مورد نظر
- ✓ کاربردی بودن رشته در جامعه

✓ کاربرد ی بودن رشته در زندگی شخصی روزمره

پیشینه پژوهش

1- (فروغ، 1390) پژوهشی درباره میزان آشنایی دانش آموزان با مؤسسات و وظایف آن‌ها در کسب مهارت‌های اجتماعی و نوع اشتغال آن‌ها در آینده مورد بررسی قرار داده است. به منظور بررسی نحوه معرفی مؤسسات و آموزش مهارت‌های اجتماعی مورد نیاز دانش‌آموزان به عنوان شهروند جامعه، از نظرات آن‌ها نیز استفاده شده است. پژوهش حاضر از نوع زمینه‌یابی توصیفی است. جامعه آماری آن را تعدادی از دانش‌آموزان دختر و پسر پایه دوم راهنمایی تشکیل دادند. از آنجاکه دسترسی به همه افراد جامعه آماری به لحاظ گستردگی امکان پذیر نبود، نمونه‌ای شامل ۱۰۰ نفر از دانش‌آموزان (دختر و پسر) در دو گروه ۵۰ نفری به «روش تصادفی ساده» برگزیده شد. سپس با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته، طبق مقیاس درجه‌بندی لیکرت در پنج درجه عالی، خیلی خوب، خوب، متوسط، ضعیف تنظیم گردید. از جمله نتایج این پژوهش ارتباط معناداری بین آشنایی با مؤسسات و شغل آینده دانش‌آموزان بستگی دارد.

2- (اختری و کشاورزی، 1393) پژوهشی تحت عنوان شناسایی نوع انگیزه شغلی مؤثر بر تصمیم‌گیری کارآفرینان مستقر در پارک علم و فناوری دانشگاه تهران انجام دادند. چکیده این پژوهش بدین شرح است: بسیاری از صاحب‌نظران مدیریت بر این باورند که تصمیم‌گیری مترادف مدیریت یا مهم‌ترین بخش و جوهره آن است؛ بنابراین شناخت عوامل مؤثر بر تصمیم‌گیری موضوع بسیار مهمی است و در این راستا تحقیق حاضر باهدف بررسی تأثیر نوع انگیزه شغلی بر تصمیم‌گیری کارآفرینان انجام شده است. موضوع کلیدی این تحقیق، انگیزه شغلی است. در راستای سؤال اصلی تحقیق، اثر متغیر مستقل (نوع انگیزه شغلی) بر متغیر وابسته (تصمیم‌گیری کارآفرینان) آزموده شد. این تحقیق از نظر هدف، کاربردی و از نظر نوع داده‌ها و شیوه جمع‌آوری آن‌ها از نوع توصیفی-پیمایشی است که از طریق پرسشنامه انجام شده است. جامعه آماری این تحقیق، 48 نفر از کارآفرینان مستقر در پارک علم و فناوری دانشگاه تهران بودند که از میان آن‌ها 46 نفر به سؤال‌ها پاسخ دادند. نتایج به‌دست‌آمده از طریق آزمون T یک نمونه‌ای نشان می‌دهد که متغیرهای انگیزه شغلی از نوع خطی و خبره بر تصمیم‌گیری کارآفرینان تأثیرگذارند اما متغیرهای انگیزه شغلی از نوع مارپیچ و انتقالی تأثیر معناداری بر تصمیم‌گیری کارآفرینان ندارند. به نظر می‌رسد که ضعف در کار تیمی و گروهی همچنین ترویج گرایش به مشاغل ثابت و دولتی را می‌توان از جمله دلایلی برشمرد که باعث عدم تأثیر متغیرهای انگیزه شغلی مارپیچ و انتقالی بر تصمیم‌گیری کارآفرینان شده است.

3- (عبدی و آقا بابا، 1387) مقاله‌ای تحت عنوان بررسی عوامل مؤثر بر انتخاب رشته داوطلبان مجاز به انتخاب رشته کنکور سراسری انجام دادند. چکیده این مقاله بدین شرح است: بدین منظور پرسش‌نامه‌ای 12 آیتمی بر اساس نتایج یک تحقیق مقدماتی با سؤالات باز پاسخ درباره عوامل مؤثر بر انتخاب رشته تهیه شد. پس از بررسی و تأیید روایی صوری پرسش‌نامه، پایایی آن با اجرای اولیه پرسش‌نامه بر روی 120 نفر از داوطلبان مجاز به انتخاب رشته، بررسی و ضریب آلفای 0.82 دست آمد. پرسش‌نامه نهایی بر روی 1700 نفر (920 دختر و 780 نفر پسر) از داوطلبان مقیم شهر تهران اجرا گردید. روش تحقیق از نوع پیمایشی بوده است. بر طبق نتایج آزمون تحلیل عاملی، پرسش‌نامه محقق ساخته از سه عامل شغلی، خانوادگی دوستان و فردی تشکیل شده بود. تجزیه و تحلیل‌های آماری انجام شده نشان داد که حدود دامنه میانگین نمره‌های داوطلبان با تبدیل دامنه اطمینان میانگین به نقطه درصدی به ترتیب عامل فردی با 77.45٪ در عامل شغلی با 76.8٪ و عامل خانوادگی دوستان با 50٪، مهم‌ترین عوامل مؤثر بر انتخاب رشته می‌باشند. در مقایسه بین دو جنس، انجام آزمون‌های t گروه‌های مستقل، تفاوت معنی‌داری بین دختران و پسران داوطلب مجاز به انتخاب رشته در عامل شغلی و نیز خانوادگی دوستان در انتخاب رشته وجود داشت؛ اما تفاوتی بین دختران و پسران در عامل فردی به دست نیامد. همچنین نتیجه آزمون تحلیل واریانس، نشان دهنده تفاوت بین عوامل شغلی و نیز خانوادگی دوستان در میان داوطلبان گروه‌های آزمایشی بود؛ اما تفاوت معنی‌داری بین داوطلبان گروه‌های آزمایشی در عامل فردی وجود نداشت.

ضرورت و اهمیت تحقیق

سرنوشت یک فرد به میزان قابل توجه ای به شغل او بستگی دارد. اگر فردی به شغل و کار خود عشق و علاقه داشته باشد در آن موفق خواهد بود و اگر به خاطر عوامل دیگری مجبور به انتخاب یک شغل شود هرگز در این مسیر موفق نخواهد. تعدادی به شغل‌های دولتی و بعضی دیگر به شغل‌های آزاد روی می‌آورند که با توجه به علاقه آن‌ها است. در این مقاله سعی شده است میزان علاقه دانش آموزان مدارس متوسطه شهر یزد به شغل‌های دولتی و غیردولتی و عوامل آن را مورد بررسی قرار دهیم.

هدف اصلی

در تحقیق حاضر به میزان دلایل و علاقه دانش آموزان مدارس متوسطه شهر یزد به شغل‌های دولتی و آزاد می‌پردازیم.

اهداف جزئی

در این پژوهش اهداف جزئی مختلفی را بررسی می‌کنیم که این اهداف به شرح ذیل می‌باشد:

- ✓ میزان علاقه دانش آموزان به شغل‌های دولتی
- ✓ میزان توجه دانش آموزان به شغل‌های غیردولتی
- ✓ مقایسه کوتاه بین شغل‌های دولتی و غیردولتی
- ✓ دلایل دانش آموزان برای انتخاب شغل

فرضیات پژوهش

فرضیه‌های ما در این پژوهش به شرح ذیل می‌باشد:

- ✓ دانش آموزان تمایل بیشتری به داشتن شغل‌های دولتی دارند.
- ✓ تمایل دانش آموزان به شغل‌های دولتی به دلیلشان و منزلت آن شغل در جامعه است.
- ✓ درآمد مالی یک شغل نقش تأثیرگذاری در انتخاب آن شغل توسط دانش آموزان دارد.
- ✓ والدینی که شغل دولتی دارند فرزندانشان نیز به شغل دولتی روی می‌آورند.
- ✓ رابطه معناداری بین انتخاب مشاغل غیردولتی و دانش آموزان ضعیف وجود دارد.

سؤالات پژوهش

در این پژوهش ما به دنبال رسیدن به پرسش‌های زیر هستیم:

- ✓ تمایل دانش آموزان تا چه میزان به شغل‌های دولتی بیشتر است؟
- ✓ آیا یکی از مهم‌ترین دلایل انتخاب شغل توسط دانش آموزانشان و منزلت آن شغل است؟
- ✓ درآمد مالی چقدر می‌تواند بر روی انتخاب شغل توسط دانش آموزان تأثیر بگذارد؟
- ✓ آیا شغل والدین می‌تواند در انتخاب شغل توسط دانش آموزان تأثیر بگذارد؟
- ✓ راحت بودن شغل چه اندازه می‌تواند بر روی انتخاب شغل توسط دانش آموزان تأثیر بگذارد؟

محدودیت‌های تحقیق

تحقیق‌هایی که به صورت میدانی و پژوهشی صورت می‌گیرد نسبت به تحقیقات کتابخانه‌ای دارای محدودیت‌هایی است. این پژوهش نیز خالی از محدودیت نبوده است.

برخی از محدودیت‌های ما در این پژوهش به شرح ذیل می‌باشد:

- ✓ عدم همکاری تعدادی از دانش آموزان برای پر کردن اطلاعات پرسش‌نامه
- ✓ کم‌حوصلگی دانش آموزان در پاسخ دادن به سؤالات پرسشنامه
- ✓ محدودیت به یک منطقه جغرافیایی به دلیل نبود امکانات مناسب
- ✓ عدم توجه به دانش آموزان متوسطه دخترانه
- ✓ نداشتن امکانات لازم جهت پژوهش گسترده
- ✓ عدم دسترسی به تمام مدارس شهر یزد

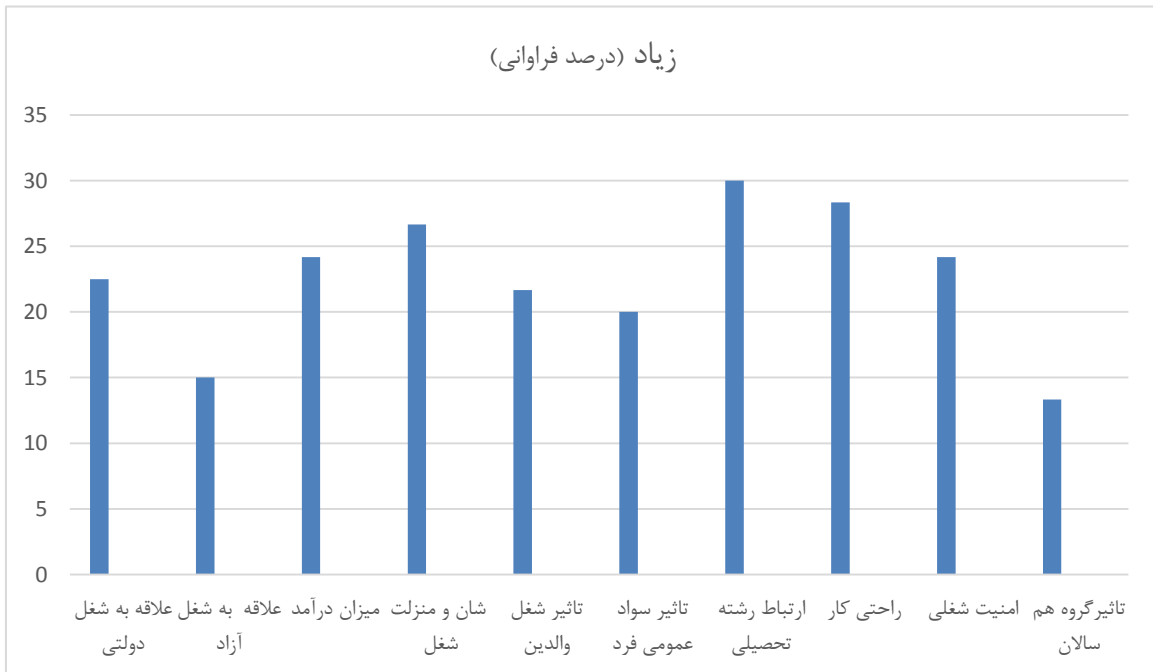
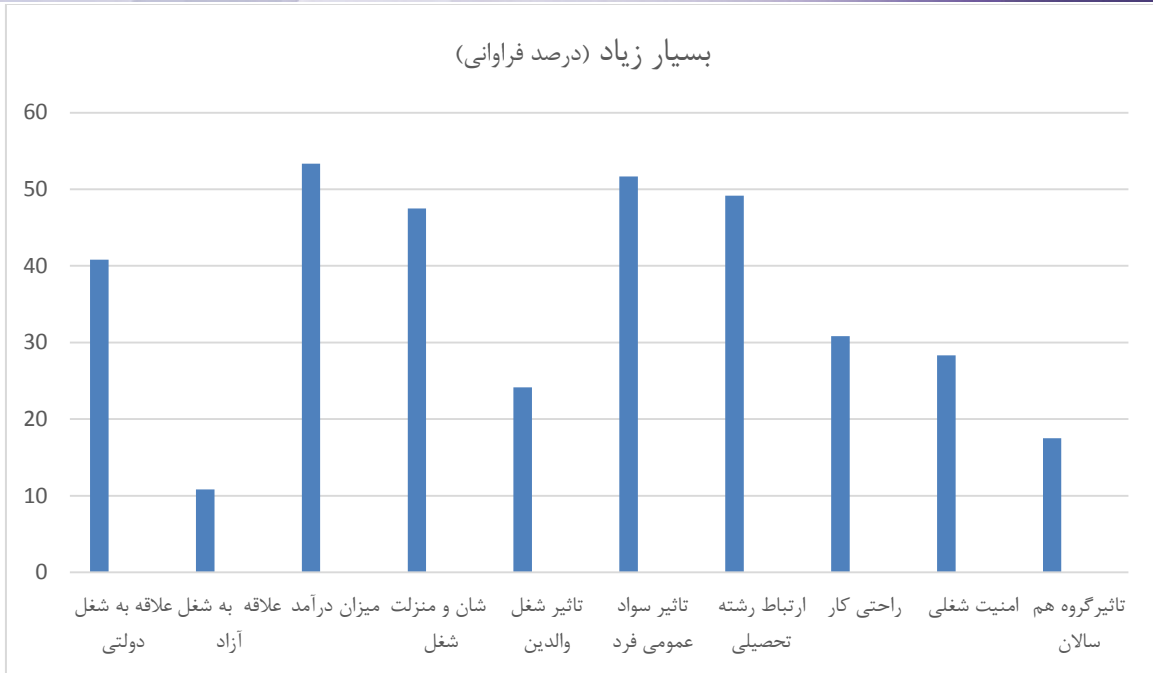
روش پژوهش

در این مقاله از روش پرسش‌نامه بهره برده‌ایم. پرسش‌نامه شامل دسته‌ای از پرسش‌هاست که بر طبق اصول خاصی تهیه می‌شود و به صورت کتبی در اختیار افراد قرار می‌گیرد و آن‌ها نیز طبق تشخیص خود به سؤالات جواب می‌دهند. پرسش‌نامه‌هایی که برای مقالات استفاده می‌شود به دو دسته می‌توان تقسیم نمود. پرسش‌نامه استاندارد که دارای روایی و پایایی است و پرسش‌نامه محقق ساخته بدین گونه است که محقق اقدام به طراحی سؤالات پرسش‌نامه می‌کند. محقق برحسب مطالعه موردی که انجام می‌دهد و با استفاده از شاخص‌هایی که از مبانی نظری و پیشینه پژوهشی تحقیق استخراج می‌نماید، به طرح پرسش‌نامه می‌پردازد. مدارس متوسطه پسرانه شهر یزد را در فایل اکسل لیست کرده و به صورت رندم 8 مدرسه از بین آن انتخاب کردیم. سپس پرسش‌نامه‌ها را در این مدارس و بین 120 دانش‌آموز پخش نمودیم؛ که داده‌های حاصل از این پرسشنامه‌ها به شرح ذیل می‌باشد:

جدول و نمودارها

درصد	خیلی کم	درصد	کم	درصد	متوسط	درصد	زیاد	درصد	بسیار زیاد	گویه ها	ردیف
7/5	9	13/33	16	15/83	19	22/5	27	83 40	49	علاقه‌مندی به شغل‌های دولتی	1
29/16	35	25/83	31	19/16	23	15	18	83 10	13	علاقه‌مندی به شغل‌های آزاد	2
2/5	3	5	6	15	18	24/16	29	33 53	64	میزان درآمد	3
3/33	4	6/66	8	15/83	19	26/66	32	47/5	57	توجه به شأن و منزلت شغل	4
5	6	21/66	26	27/5	33	21/66	26	16 24	29	اثر شغل والدین در شغل آینده شما	5
5/83	7	7/5	9	15	18	20	24	66 51	62	تأثیر سواد عمومی فرد در انتخاب شغل	6
6/66	8	2/5	3	11/66	14	30	36	16 49	59	ارتباط رشته تحصیلی	7
10	12	7/5	9	23/33	28	28/33	34	83 30	37	راحتی کار	8
23	15	13/33	16	21/66	26	24/16	29	33 28	34	امنیت شغلی	9
17/5	21	29/16	35	22/5	27	13/33	16	17/5	21	تأثیر گروه همسالان	10

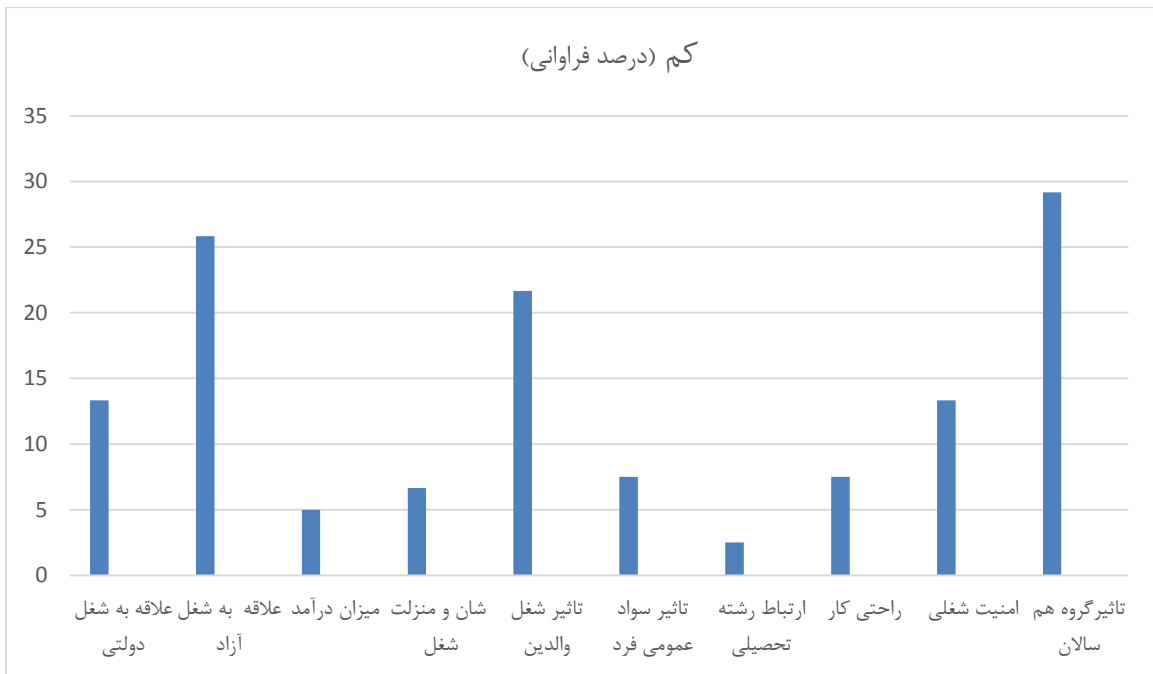
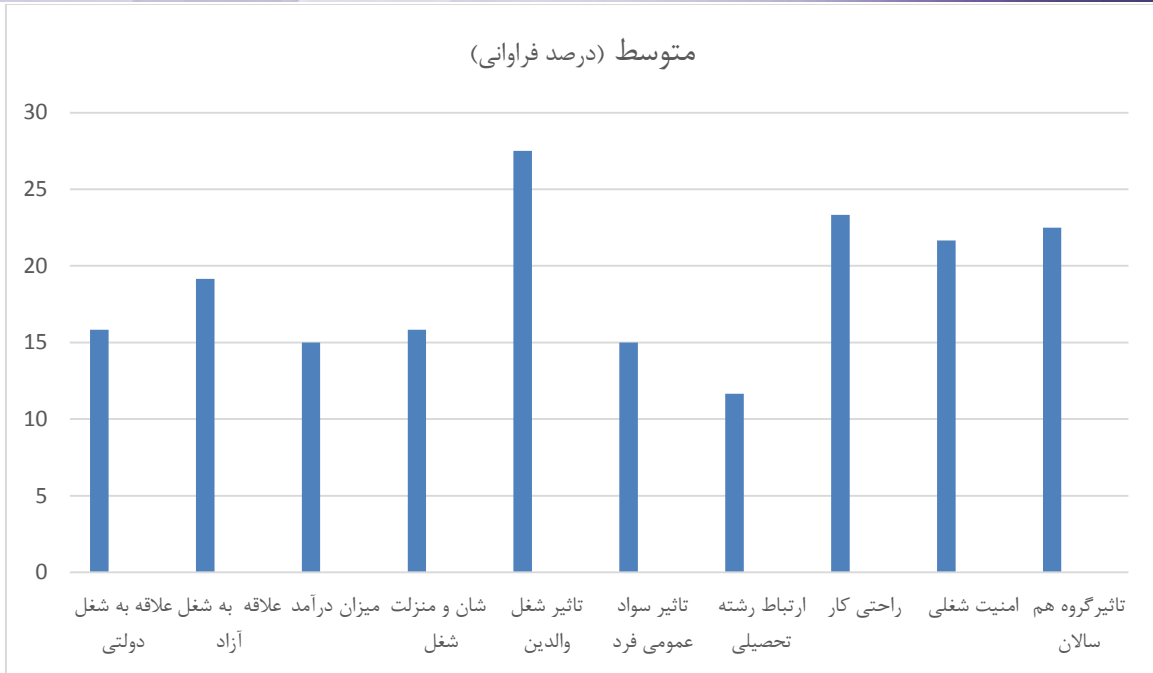

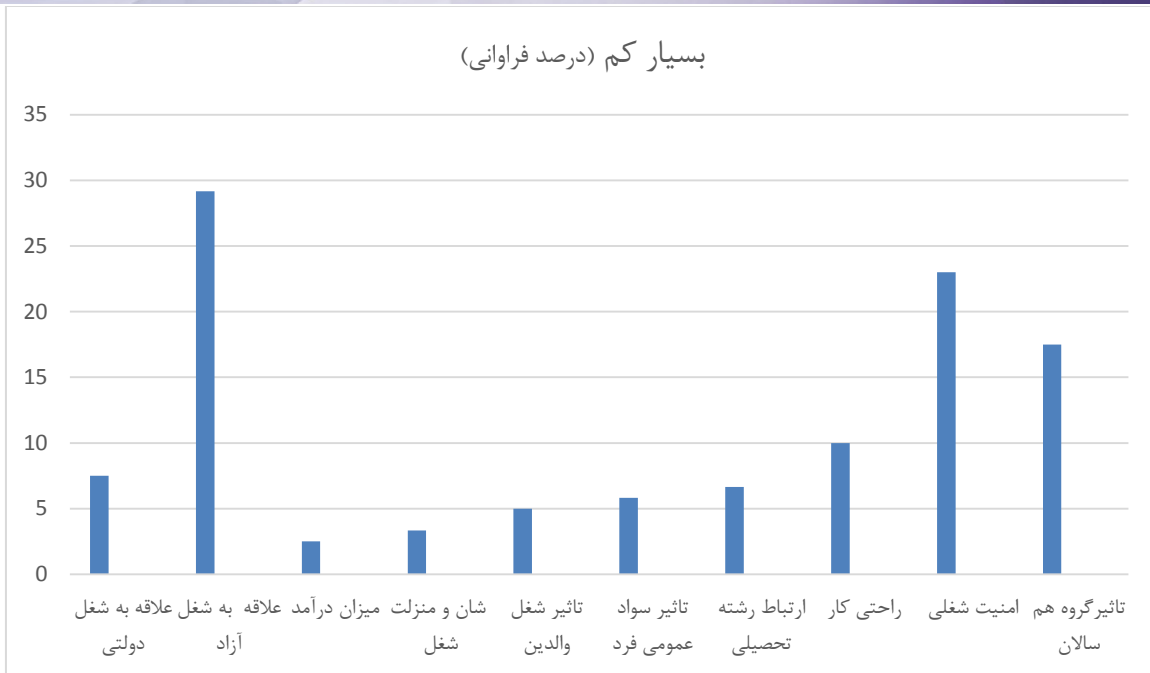
Global Conference

on

New Horizons in
Humanities, Future Studies
and Empowerment

2016 January 28

تحلیل داده‌ها

در این بخش با توجه به سؤالات پژوهش و پرسشنامه‌ای که در اختیار دانش آموزان قرار گرفته داده‌ها را تحلیل می‌کنیم، در مورد تمایل دانش آموزان به شغل‌های دولتی 63 درصد آن‌ها تمایل زیادی به این شغل‌ها نشان داده و 15 درصد آن‌ها گزینه متوسط را انتخاب کرده‌اند و 20 درصد آن‌ها تمایل کمی به این شغل‌ها نشان داده‌اند. در مورد اهمیت شأن و منزلت شغل از نظر دانش آموزان 74 درصد آن‌ها اهمیت زیادی به این موضوع داده و 10 درصد آن‌ها اهمیت کمی برای این موضوع قائل شده‌اند و 15 درصد باقی مانده اهمیت میانه‌ای برای این موضع انتخاب کرده‌اند. درآمد شغل هم از نظر دانش آموزان از اهمیت زیادی برخوردار بوده به گونه‌ای که 77 درصد درآمد را عامل مهمی در انتخاب شغل دانسته و 15 درصد اهمیت متوسطی را برای درآمد در نظر گرفته و تنها 7/5 درصد درآمد را آیت مهمی تلقی نکرده‌اند. در مورد تأثیر شغل والدین در انتخاب شغل آینده 46 درصد این عامل را مؤثر دانسته و 27/5 درصد تأثیر متوسطی را برای این عامل انتخاب کرده و 26 درصد این عامل را مؤثر ندانسته‌اند و در آخر در مورد راحتی شغل که 59 درصد دانش آموزان آن را عامل مهمی در انتخاب شغل دانسته و 23 درصد آن را عامل متوسطی برای انتخاب شغل دانسته و 17/5 درصد آن را عامل مهمی ندانسته‌اند.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

در پژوهش انجام شده از طریق پرسشنامه اطلاعاتی به دست آمد که نشان می‌دهد تمایل دانش آموزان به شغل‌های دولتی بیش از شغل‌های آزاد است به گونه‌ای که در پرسشنامه 40 درصد از دانش آموزان میزان علاقه به شغل دولتی را بسیار زیاد انتخاب کرده بودند ولی تنها 10 درصد از آن‌ها میزان علاقه به شغل آزاد را بسیار زیاد انتخاب کرده بودند. درباره دلایل انتخاب شغل دولتی توسط دانش آموزان، وقتی پاسخ دانش آموزان را مورد بررسی قرار می‌دهیم، متوجه می‌شویم که قوی‌ترین علت انتخاب شغل دولتی توسط دانش آموزان درآمد آن است به گونه‌ای که

53 درصد از دانش آموزان درآمد را عامل بسیار مهم در انتخاب شغل تلقی کرده بودند و عامل دیگری که سبب شده تا دانش آموزان علاقه بیشتری به شغل‌های دولتی نشان دهند شأن و منزلت شغل بوده است به گونه‌ای که 47/5 درصد از دانش آموزان شأن و منزلت شغل را عامل بسیار مهمی در انتخاب شغل دانسته‌اند و از عوامل تأثیرگذار دیگری که وجود دارد می‌توان به راحتی کار و امنیت شغلی اشاره کرد که در پرسشنامه هر کدام درصد تقریبی 30 را در گزینه بسیار زیاد به خود اختصاص داده‌اند.

پیشنهادها و راهکارها

- ✓ مشاوران تحصیلی می‌بایست برای انتخاب رشته تحصیلی دانش آموزان توجه بیشتری به علاقه آن‌ها داشته باشند.
- ✓ والدین نباید فرزندانشان را مجبور به انتخاب یک رشته خاص کنند.
- ✓ دانش آموزان را برای انتخاب شغل باید آزاد گذاشت تا با توجه به علاقه خود آن شغل را برگزینند.

منابع

اختری، مجتبی؛ کشاورزی، علی حسین. (1393). شناسایی نوع انگیزه شغلی مؤثر بر تصمیم‌گیری کارآفرینان مستقر در پارک علم و فناوری دانشگاه تهران. فصلنامه علمی و پژوهشی توسعه کارآفرینی: 7، 289-304

شفیع‌آبادی، عبدالله. (1376). راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای. تهران: رشد،

شفیع آبادی، عبدالله. (1392). راهنمایی و مشاوره شغلی و نظریه‌های انتخاب شغل. تهران: رشد

عبدی، بهشته؛ آقا بابا، ابوالفضل. (1387). بررسی عوامل مؤثر بر انتخاب رشته داوطلبان مجاز به انتخاب رشته کنکور سراسری. مجله آموزش عالی ایران: 3، ص 54-47

فروغ، پاشا. (1390). دانش آموزان، مهارت‌های اجتماعی و آینده‌ی شغلی. مجله رشد آموزش علوم اجتماعی. 51، 19-10

نصیر زاده بیرامی، اشراف. (1379). سنجش میزان امیدواری دانشجویان علوم انسانی و اجتماعی به اشتغال در آینده و عوامل مؤثر بر این میزان. رساله کارشناسی، دانشگاه تبریز